

DE OVERTOCHT

De avond — en wij allen om zijn bed,
Hijzelf zoo stil, en wit op wit.
Aan 't voeteneind een stem, die bidt.

— — — — —
Eén heeft de lamp opzij gezet.

Hij doet zijn oogen open en weer dicht.
En legt zijn handen naast zich neer.
Hij kent geen menschen en geen dingen meer.
De weemoed wijkt van zijn vermoeid gezicht.

— — — — —

Een stem — een klein gebaar — een hand,
Die wenkt te komen naar het stroomend licht.
Een engel komt hem tegen, sluit zijn leven dicht
En hij steekt over naar een verder vaderland.

D. BAKKER

NEDERLANDSCHE TAAL EN WOORDVERKLARINGEN

Nederlanders, die hun taal niet verstaan

ZOO ZIJN ER VELEN, HELAAS.

Voorals als ze onze oude, en daarom zoo kostbare, uitdrukkingen of woorden gebruiken.

Kostbaar, omdat zulke zegswijzen of woorden een stuk voorbijgegaan volksleven vasthouden als een schat, die zonder die taale, trouwe „taal-houders” onherroepelijk verloren zou gaan.

Zoo'n woord is ook 't ons alle bekende „pluimstrijken.” Bekend als *woord* ten minste. Maar weten we ook wat 't beteekent?

Ds le Roy van Sloterdijk blijkbaar niet. Ten minste ik vond de volgende ontboezeming van hem in *Ons Lampje* van 20 Febr. j.l., door Dr J. H. Gunning J.Hzn in *Pniël* van 23 Juli j.l. Overgenomen met louter instemming zonder critiek, waaruit ik afleid, dat ook Dr Gunning der woordafleiding van „pluimstrijken” onkundig is.

Mag ik den Weleerwaarden en den Zeergeleerden schrijvers even op de hoogte helpen?

Maar eerst volge hier Ds Le Roy's opmerking.

1 Thess. 2 : 5. „Wij hebben nooit met pluimstrijkende woorden omgegaan.” Dat mogen wij wel eens van Paulus leeren. Hoe velen gaan pluimstrijkend door 't leven heen. Zacht als een pluim. Zoet als een ulevel. Zij aaien maar, zij strijken maar. En velen vinden 't een lust, door een plumeau bewerkt te worden. Bij God is een harde borstel, die waar is, meer dan een plumeau, die liegt. En zulke harde borstels waren de profeten in Israël!

Zeker aardig gevonden! Maar dat „pluimstrijken” heeft niets (behalve dan in woordverwantschap) met een „plumeau” te maken. Ja, „pluimstrijken” kan zelfs met een zeer harden borstel geschieden. Want het „pluim” in „pluimstrijken” is oorspronkelijk 't Latijnsche *pluma*, de vederdos van een vogel, 't Fransche *plume*. Onze betachterovergrootouders hadden de gewoonte, hun papegaai „over de *pluma*” te strijken.

Later werd dat over de *pluma* strijcken (strijken) tot „pluimstrijken.” En werd nu ook toegepast op het afborstelen van kleeren. „Pluim” werd ook, behalve vederdos (pluimvee = gevederd vee) plujsje.

Een liefhebbende ega zou in vroeger eeuwen tot haar heer gemaal zeggen: „Manlief, mag ik UEd. nog even pluim-

146

strijken voor UEd. uitgaat?” (Natuurlijk in de wijdloopige tale hier omslachtige tijden.)

Reeds in de 16e eeuw was dit „pluimstrijken” (afborstelen) tot een beeldspreukige uitdrukking voor „vleien” geworden.

Op een der spreekwoorden-platen van Joannes à Doelinchem van 1577, zien we een knecht, die bezig is met een borstel zijn heer af te schuieren, en daaronder lezen we: Dith is een pluymstriecker. Reeds toen was het afborstelen van plujsjes tot beeld geworden voor vleien.

Vandaar dat onze Statenvertaling „pluimstrijken” ook in dien zin gebruikte in 1 Thessal. 2 vs 5. H. S. S. K.

RAADGEVINGEN VAN

DE VRIEND DER GEZONDHEID

Overtollig haar. — Een lezeres vraagt, wat tegen dit euvel, dat haar gelaat ontsiert, te doen is. Hierop moeten wij antwoorden, dat het radicale middel alleen in verwijdering der haren door electrolyse bestaat. Deze bewerking vernietigt de haarpapillen, zoodat er geen haar meer nagroeit. De electriche stroom wordt door fijne naalden in de huid geleid; de uitvoering moet door een deskundige (arts of huidsarts) geschieden en is daarom meer of minder kostbaar en ook omslachtig en tijdrovend. Als palliatieve (tijdelijk helpende) middelen, die door de patiënten zèlf kunnen toegepast worden, kunnen beproefd worden:

1. Afknippen of scheren; zij helpen voor korten tijd, maar bij 't scheren moet men er op rekenen, dat de nagroeiende haren dikker en donkerder van kleur worden.

2. Uittrekken der haren met een pincet; voor enkele op zichzelf staande haren is dit de eenvoudigste methode, bij dicht bij elkaar staande haren is zij minder geschikt en kan dan ook aanleiding geven tot ontsteking der huid en vorming van puistjes.

3. Afwrijven met puimsteen is ongevaarlijk; het moet geregeld toegepast worden; de haren, die weer nagroeiën, worden na verloop van tijd dunner; vóór het afwrijven moet men de huid met water bevochtigen en na het afwrijven met Hamamelis-zalf insmeren. Deze methode past minder voor 't gelaat dan wel voor de armen en beenen.

4. Aanwending van scheikundige preparaten; deze worden tegenwoordig veel gebruikt. Zij zijn gevaarlijk, als zij scherpe stoffen bevatten, die de huid beschadigen. Men hoede zich dus voor alle met groote reclame in de couranten aanbevolen middelen, als de samenstelling ervan geheim gehouden wordt. Het minst gevaarlijk zijn in dit opzicht het zoogen. Boetger'sche depilatorium en het Rusma-ontharingsmiddel. Men moet de gebruiksaanwijzing, die er bij gegeven wordt, nauwkeurig opvolgen, het preparaat niet te lang op de huid laten liggen en na de aanwending flink afwasschen.

Neusverkoudheid. — Tegen dit euvel, waarmede de meeste menschen meer dan eens in aanraking komen, worden de meest verschillende middelen gebruikt. De volgende kunnen op grond van lange ervaring aanbevolen worden:

1. Innemen van het homoeopathische middel *Aconitum D*³ verschillende malen achtereen, 5 droppels in een theelepeltje water. Helpt vooral bij kouwatten tengevolge van Noorden- of Noordoostenwind.

2. Opsnuiven van kamfer-spiritus door den neus en innemen van 2 droppels er van op een stukje suiker. Helpt vooral als een gevoel van rillerigheid wordt waargenomen.

3. Drinken van een glas water, waaraan 1 drop Jodium-tinctuur is toegevoegd. Helpt alleen in het begin der verkoudheid om deze te fnuiken en past alleen voor volwassenen. Kinderen mag men dit middel niet geven.

4. Uittrogen van den catarrh door gedurende tweemaal 24 uur niets te drinken. Het gewone voedsel behoeft men niet te wijzigen, maar elke vloeistof, dus ook soep, moet vermeden worden. Deze methode helpt zeer goed, als er veel waterachtig vocht uit den neus wordt afgescheiden; voorwaarden voor een goede uitwerking is, dat zij consequent wordt toegepast.

Dr J. V.